

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 4 maja 2009 r.

DOLiS/DEC-355/09

dot. DOLiS-440-841/08

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 3, art. 24 ust. 1 pkt 2 i art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi X na przetwarzanie jego danych osobowych przez B.,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga X, zwanego dalej również Skarżącym, dotycząca przetwarzania jego danych osobowych przez B., zwaną dalej również Spółką. Kwestionowany proces przetwarzania danych osobowych Skarżącego ma związek z korzystaniem przez niego z prowadzonego przez Spółkę internetowego serwisu pożyczkowego. Skarżący podkreślił m. in. cyt.: „(...) podczas rejestracji {jako użytkownik ww. serwisu} wyraziłem zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez serwis, natomiast nie wyrażałem zgody na ich rozpowszechnianie. Rozpowszechnianie to jest realizowane poprzez umieszczanie szczegółowych danych na poszczególnych umowach zawieranych z pożyczkodawcami (...) podczas rejestracji następuje jedynie jawne, opcjonalne wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych na co nie wyraziłem zgody. Obowiązkowe jest zatwierdzenie warunków regulaminu, w którym widnieje wzór umowy, jednak nawet bez dodatkowego komentarza o wyrażaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych (...) Moim zdaniem do generowania umów w takim kształcie potrzebna jest oddzielna i jawna zgoda

na przetwarzanie danych osobowych, natomiast taki model rejestracji i pozyskiwania zgody na przetwarzanie danych osobowych nie wyczerpuje obowiązku uzyskania zgody udzielanej wprost, nie w domyśle. Osobiście nie miałem świadomości że moje dane osobowe trafią do przypadkowych osób (...)” (tak w kolejnych pismach: z dnia 6 listopada 2008 r. i z dnia 12 grudnia 2008 r.). Skarżący podkreślił cyt.: „(...) sprawa jest o tyle nieprzyjemna, że pożyczkobiorca o pożyczkodawcach nie wie praktycznie nic. Zna tylko ich imię i nazwisko, a pożyczkodawcy o pożyczkobiorcy wiedzą praktycznie wszystko – łącznie z numerem dowodu osobistego, numerem PESEL, telefonem, adresem e-mail. Dane te nie są konieczne do realizacji umowy, gdyż realizacja umowy odbywa się poprzez przełanie środków na specjalne konto serwisu, który sam dokonuje odpowiedniego podziału (...)”. Skarżący przyznał jednocześnie, że cyt.: „(...) te dane są przydatne do egzekucji należności, jednak w przypadku, gdy nie ma żadnych problemów ze spłatami takie rozpowszechnianie wszystkich możliwych informacji niejako »pro forma« jest dla mnie co najmniej niepokojące (...)” (tak w wyjaśnieniach z dnia 24 listopada 2008 r.).

W toku postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez Generalnego Inspektora w niniejszej sprawie Spółka poinformowała, że jest operatorem serwisu, który cyt.: „(...) umożliwia zarejestrowanym użytkownikom zawieranie między sobą umów pożyczki, na zasadach określonych w Regulaminie serwisu (...)”. Spółka zaznaczyła zarazem, że w ww. Regulaminie wyjaśniono precyzyjnie na czym polegają świadczone przez nią usługi.

W ramach przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujący stan faktyczny:

1. Spółka jest operatorem internetowego serwisu znajdującego się pod adresem Serwis umożliwia zarejestrowanym w nim użytkownikom zawieranie pomiędzy sobą umów pożyczki, na zasadach określonych w Regulaminie serwisu, zwanego dalej również Regulaminem (Regulamin – w aktach sprawy). Działalność Spółki polega na pośredniczeniu przy zawieraniu ww. umów poprzez udostępnianie w tym celu odpowiednich narzędzi, w tym między innymi systemu uzupełniającego zawierane umowy o dane osobowe stron. Spółka świadczy usługi na rzecz zarejestrowanych użytkowników serwisu. – osób fizycznych (§ 2 pkt 4, § 3 pkt 1 Regulaminu). Zgodnie z zapisem § 4 pkt 2 Regulaminu, warunkiem zawarcia ze Spółką umowy o świadczenie usług jest w szczególności wypełnienie przez usługobiorcę formularza rejestracyjnego zamieszczonego na stronie, oraz akceptacja Regulaminu.
2. Jak wynika z treści Regulaminu serwisu i załączników do niego, usługobiorca korzystający z serwisu w charakterze pożyczkobiorcy udostępnia Spółce swoje dane osobowe w zakresie obejmującym imię i nazwisko, adres zamieszkania, datę i miejsce urodzenia, nr dowodu osobistego, nr PESEL, nr telefonu, adres poczty elektronicznej („Załącznik nr 1 Wzór Umowy Pożyczki – opcja bez ubezpieczenia”, „Załącznik nr 2 Wzór Umowy Pożyczki – opcja z ubezpieczeniem”). Z chwilą dokonania rejestracji dane usługobiorcy umieszczane są w bazie danych osobowych Spółki – jako ich administratora i są przetwarzane w celu realizacji usług świadczonych na podstawie Regulaminu (§ 7 pkt 1 i 3 Regulaminu). W szczególności dane te stają się elementem tekstu umowy pożyczki zawieranej pomiędzy użytkownikami serwisu. Na świadczoną przez Spółkę na rzecz użytkowników serwisu usługę składa się m. in. tzw. „ustalenie” – polegające na udostępnieniu stronom potencjalnej umowy pożyczki danych

koniecznych do ustalenia przez te osoby treści umowy, która ma być pomiędzy nimi zawarta (§ 3 pkt 2 w zw. § 2 pkt 13 Regulaminu serwisu).

3. Spółka przetwarza dane osobowe Skarżącego w związku z zawarciem z nim w dniu 21 października 2008 r. umowy o świadczenie usług. Przedmiotowa umowa została zawarta na skutek rejestracji Skarżącego w serwisie internetowym znajdującym się pod adresem i akceptacji Regulaminu serwisu, czego nie kwestionuje żadna ze stron.
4. Dane osobowe Skarżącego, w ramach zawartych przez niego umów pożyczki, zostały udostępnione innym osobom zarejestrowanym w serwisie, będącym stronami ww. umów.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwana dalej również ustawą, definiuje przetwarzanie danych jako jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych (art. 7 pkt 2). Zasadniczym warunkiem legalności każdej czynności mieszczącej się w pojęciu przetwarzania danych jest spełnienie jednej z przesłanek enumeratywnie wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy. Powołany przepis uznaje przetwarzanie danych a dopuszczalne, jeżeli osoba, której dane dotyczą wyraziła na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), gdy jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), gdy jest to niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), a także gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5).

Zarzuty Skarżącego pod adresem Spółki skoncentrowały się przede wszystkim na kwestii udostępnienia jego danych osobowych na rzecz innych zarejestrowanych w serwisie jego użytkowników (tj. kontrahentów zawartych ze Skarżącym umów pożyczki). Skarżący zaakcentował, że wobec braku jego wyraźnej zgody na takie udostępnienie, stanowi ono działanie nieuprawnione, ponadto zaś zakres udostępnionych danych jest nieadekwatny w stosunku do realizowanego celu.

W ocenie Generalnego Inspektora kwestionowane przez Skarżącego działania Spółki znajdują oparcie w art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych. Spółka przetwarza bowiem dane osobowe Skarżącego wyłącznie dla celu realizacji zawartej z nim umowy o świadczenie usługi pośrednictwa przy zawieraniu umów pożyczki, w trybie zakresie i na zasadach określonych w Regulaminie serwisu. Regulamin serwisu - tak w wersji obowiązującej aktualnie, jak również w czasie, gdy Skarżący zawarł ze Spółką umowę o świadczenie usług (tj. w dniu 21 października 2008 r.) – precyzuje jaki zakres danych osobowych użytkowników serwisu jest przetwarzany przez Spółkę w ramach świadczonej usługi pośrednictwa przy zawieraniu umów pożyczki oraz w jaki konkretnie sposób dane te są przetwarzane. I tak – zgodnie z zapisami regulaminu - na świadczoną przez Spółkę na rzecz użytkowników serwisu usługę składa się m. in. tzw. „ustalenie” – polegające na udostępnieniu stronom potencjalnej umowy pożyczki danych koniecznych do ustalenia przez

te osoby treści umowy, która ma być pomiędzy nimi zawarta (§ 3 pkt 2 w zw. § 2 pkt 13 Regulaminu serwisu). Treść umowy pożyczki zawieranej pomiędzy użytkownikami serwisu obejmuje dane osobowe pożyczkobiorcy w zakresie jego imienia i nazwiska, danych teleadresowych (adresu zamieszkania, nr telefonu, adresu poczty elektronicznej), daty i miejsca urodzenia, nr dowodu osobistego, nr PESEL, („Załącznik nr 1 Wzór Umowy Pożyczki – opcja bez ubezpieczenia”, „Załącznik nr 2 Wzór Umowy Pożyczki – opcja z ubezpieczeniem”). Akceptacja Regulaminu serwisu stanowi konieczny warunek zarejestrowania na nim. Skarżący nie zaprzeczył przy tym, iż zaakceptował postanowienia regulaminu rejestrując się w serwisie. Skarżący zdecydował się zatem na korzystanie z usług Spółki w zakresie pośredniczenia przy zawieraniu umów pożyczki mając pełną informację co do zasad świadczenia tej usługi, zakresu jego danych osobowych przetwarzanych na potrzeby jej realizacji i sposobów przetwarzania tych danych. Niezasadny jest wobec tego sprzeciw Skarżącego wobec przetwarzania przez Spółkę jego danych osobowych w trybie i na zasadach określonych w Regulaminie. Należy się zgodzić ze Skarżącym, że fakt zaakceptowania Regulaminu nie jest tożsamy z wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych na zasadach w nim określonych. Z tego względu nie można przyjąć, że przesłanką przetwarzania danych osobowych Skarżącego w kwestionowany przez niego sposób była jego zgoda (art. 23 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 7 pkt 5 ustawy). Zaakceptowanie przez Skarżącego Regulaminu wiązało się jednak z zawarciem pomiędzy nim a Spółką umowy o świadczenie usług na zasadach określonych w tym dokumencie. Ponieważ kwestionowane przetwarzanie przez Spółkę danych osobowych Skarżącego jest niezbędne dla realizacji zawartej z nim umowy o świadczenie usług – działanie to znajduje prawne uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy.

Analiza postanowień Regulaminu serwisu prowadzi do wniosku, że do zawarcia za jego pośrednictwem umów pożyczki dochodzi w trybie ofertowym. Zasady i warunki zawierania tych umów, w tym ich wzory są z góry ustalone. Zgodnie z zapisem § 8 pkt 2 „Załącznika nr 1 Wzór Umowy Pożyczki – opcja bez ubezpieczenia” i § 9 pkt 2 „Załącznika nr 2 Wzór Umowy Pożyczki – opcja z ubezpieczeniem” cyt.: „(...) niniejszy dokument stanowi elektronicznie wygenerowany przez zapis uzgodnień odnośnie treści Umowy Pożyczki zawartej na skutek przyjęcia przez Pożyczkobiorcę warunków oferty złożonej przez Inwestora {pożyczkodawcę} (...)”. Art. 66 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), definiuje ofertę jako oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy, określające istotne jej postanowienia. Według prezentowanego w literaturze i orzecznictwie stanowiska cyt.: „(...) przez *istotne postanowienia* rozumieć należy elementy przedmiotowo istotne (...) proponowanej umowy, charakteryzujące i indywidualizujące umowę (...). Jest rzeczą oczywistą, że oferta powinna ponadto obejmować wszystkie inne elementy, które jako wyznaczające proponowaną treść umowy wymagają bezwarunkowego przyjęcia przez oblata. Brak określenia istotnych postanowień umowy sprawia, że propozycja zawarcia umowy może być uważana, w najlepszym razie, za zaproszenie do rozpoczęcia rokowań, a nie za ofertę (por. S. Dmowski, S. Rudnicki „Najnowsze wydanie: Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna” Warszawa 2007 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wydanie VIII, ss. 520 oraz postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 8 września 1995 r. sygn. akt: III CZP 102/95).

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Generalnego Inspektora zakres udostępnionych przez Spółkę danych osobowych Skarżącego poszczególnym jego kontrahentom był w pełni adekwatny w stosunku do realizowanego celu – tj. ujawnienia wszystkich istotnych elementów oferty, pełnej

identyfikacji Skarżącego jako strony zawieranych umów pożyczki i umożliwienia kontaktu z nim w toku realizacji postanowień tych umów (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy).

Podniesione przez Skarżącego w korespondencji z dnia 12 grudnia 2008 r. stwierdzenie cyt.: „(...) nie miałem świadomości, że moje dane osobowe trafią do przypadkowych osób (...)” stanowi w istocie zarzut niedopełnienia wobec niego przez Spółkę obowiązku informacyjnego z art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Stosownie do brzmienia powołanego przepisu, w przypadku zbierania danych osobowych od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę celu zbierania danych, a w szczególności o znanych mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych. W § 7 pkt 1 Regulaminu Spółka wyraźnie poinformowała, iż pozyskane od użytkowników serwisu ich dane osobowe cyt.: „(...) są przetwarzane w celu realizacji usług świadczonych na podstawie Regulaminu (...)”. Z kolei informacja, iż na usługę świadczoną przez Spółkę składa się m. in. tzw. „ustalenie” (§ 3 pkt 3b Regulaminu serwisu) oraz zdefiniowanie owego „ustalenia” w § 2 pkt 13 Regulaminu - jako cyt.: „(...) udostępnienie Inwestorowi {pożyczkodawcy} i Pożyczkobiorcy danych koniecznych do ustalenia przez Inwestora i Pożyczkobiorcę treści mającej zostać zawartej przez nich Umowy (...)” stanowi zdaniem organu informację o przewidywanych kategoriach odbiorców danych.

Mając na uwadze powyższe, w tym stanie faktycznym i prawnym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych orzekł, jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), i art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.), strona niezadowolona z niniejszej decyzji może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.